

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

28. marts 2023

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 1 til L 65 af 23. marts 2023

Spørgsmål

Vil ministeren oversende sit talepapir fra samrådet den 23. marts 2023 om Økonomisk Redegørelse, jf. FIU alm. del - samrådssp. D?

Svar

Talepapir til samråd 23. marts 2023 er vedlagt i bilag 1.

Det bemærkes, at det talte ord gælder.

Med venlig hilsen

Stephanie Lose
Fungerende økonomiminister

Bilag 1 – Økonomiministerens talepapir til samråd i FIU den 23. marts 2023

Tak fordi jeg i dag må komme og redegøre for Økonomisk Redegørelse.

De seneste år har verdensøkonomien været præget af først coronapandemien og så Ruslands invasion af Ukraine. Det er ikke først og fremmest økonomiske kriser. Krigen i Ukraine har ubegribelige menneskelige konsekvenser.

Men både pandemien og Ruslands invasion af Ukraine har medført store forskydninger i økonomien.

Arbejdskraften har skullet finde vej fra for eksempel nedlukkede erhverv til sundhedsbranchen og tilbage igen.

Og flere gange er de globale værdikæder blevet omlagt som følge af flaskehalse, nedlukninger og nu krigen i Ukraine.

Det er store kræfter, der er på spil. Og det er en påmindelse om, at der er betydelig usikkerhed om det videre forløb.

Herhjemme har vi på bagkant af pandemien været igennem en tid med meget kraftig fremgang i den økonomiske aktivitet, og der er fortsat stort pres på økonomiens ressourcer, for eksempel i form af mangel på arbejdskraft. Alene af den grund vil det være forventeligt med en afbøjning i aktiviteten.

Der er samtidig flere kræfter på spil, i Danmark og i verden, der trækker fart ud af økonomien.

Det seneste års energi- og fødevarerprisstigninger har spredt sig til andre varer og tjenester.

Centralbankerne har strammet pengepolitikken for at få bugt med inflationen. Det gør det dyrere at låne til investeringer, forbrug og boligkøb.

Renten på et fastforrentet realkreditlån er steget fra 1 til 5 pct. over det seneste 1½ år. For mange helt almindelige, danske familier er det blevet dyrere at være boligejer.

Og de højere renter presser boligpriserne ned. Vores forventning er, at de største fald i boligpriserne ligger bag os. Vi vurderer, at huspriserne allerede er faldet 8-9 pct., og vi forventer yderligere 3-4 pct. i fald.

Og de høje forbrugerpriser har mindsket købekraften, hvilket afspejler sig i et stort fald i forbruget i 2022 og lav forbrugertillid.

De samme kræfter er i øvrigt på spil hos Danmarks vigtigste handelspartnere, hvilket også mindsker efterspørgslen efter vores virksomheders produkter.

Blandt de internationale organisationer er der dog ikke længere samme bekymring for en egentlig recession i udlandet som for et halvt år siden.

Det er blandt andet en følge af tiltag, der har mindsket risikoen i Europa for forsyningsknaphed af især gas.

Også husholdningerne er blevet mere energibevidste. Det har bidraget til et væsentligt fald i energipriserne siden efteråret.

Umiddelbart ser inflationen nu ud til at have toppet i USA, euroområdet og Danmark.

På den baggrund er det forventningen blandt de internationale organisationer, at der vil være vækst i udlandet de kommende to år, om end den ikke vil være høj – og vel at mærke under forudsætning af, at krigen i Ukraine ikke eskalerer, og at inflationspresset aftager.

Vi har på den baggrund udsigt til en periode, hvor dansk økonomi går ned i tempo efter to år i høj fart. Vi forventer dog heller ikke et voldsomt tilbageslag i Danmark.

Vores vurdering er, at dansk økonomi lægger an til en blød landing med en vækst i BNP på 0,2 pct. i år og 1,5 pct. næste år.

Vi regner endvidere med, at inflationen over de kommende år gradvis vil aftage til et mere almindeligt leje omkring 2 pct. – og at der altså ikke opstår en skadelig, indenlandsk pris-løn-spiral.

På baggrund af forventningen om en blød landing regner vi også med, at beskæftigelsen fortsat vil være på et højt niveau i 2024.

Opbremningen i dansk økonomi ventes at betyde, at 30.000 færre personer vil være i beskæftigelse i 2024

end i 2022. Men det skal ses i lyset af, at beskæftigelsen i dag er næsten 170.000 personer højere end i 2019.

Og det er forventningen, at beskæftigelsen i 2024 stadig vil være betydeligt over det niveau, der vurderes at være foreneligt med en stabil pris- og lønudvikling.

Der vil altså fortsat være pres på arbejdsmarkedet, og lønstigningerne ser ud til at blive noget højere end i de seneste år.

Derfor er det også rettidig omhu, når regeringen fx styrker virksomhedernes muligheder for at rekruttere kvalificeret, international arbejdskraft.

Det pågældende lovforslag bliver vedtaget her i dag, og jeg vil gerne benytte lejligheden til at takke et flertal i Folketinget for opbakning i sagen.

Det store pres på de ledige ressourcer er også baggrund for, at regeringen med finanslovsforslaget strammer finanspolitikken både i år og næste år. Den offentlige sektor skal ikke lægge beslag på mere kapacitet end nødvendigt.

Samtidig anbefaler de internationale organisationer, heriblandt IMF og OECD, at finanspolitikken understøtter pengepolitikken i forhold til at bremse inflationen.

Samlet set strammes finanspolitikken for 2023 svarende til, at der hives aktivitet ud af økonomien for op mod 1 pct. af BNP.

Samtidig har vi fortsat et stort fokus på at hjælpe Ukraine i krigen med Rusland. Jeg vil i dag også gerne takke det store flertal i Folketinget, der indgik aftalen om Ukrainefonden. Danmark skal stå bag Ukraines frihedskamp sammen med resten af den frie verden.

Danmark har et godt udgangspunkt til at tilrettelægge vores finanspolitik, både nu, hvor der er pres på økonomiens ledige ressourcer, og i den afdæmpning, der tegner sig forude. Det skyldes blandt andet, at de offentlige finanser overordnet er sunde – med solide overskud og lav gæld.

Overskuddet på den faktiske offentlige saldo var på næsten 3 pct. af BNP i 2022. Og der er også udsigt til overskud i år og næste år.

Det gælder også på den strukturelle saldo, hvor vi regner med overskud på i omegnen af ½ pct. af BNP både i år og næste år.

Samtidig er den danske ØMU-gæld blandt EU's laveste. Vi forventer, at gælden forbliver lav de kommende år. Og Danmark har en offentlig nettoformue, fordi vi har flere finansielle aktiver end passiver.

Til slut må jeg sige, at baggrunden for, at dansk økonomi står godt, er de mange reformer, som ansvarlige regeringer fra begge sider af folketinget har gennemført de seneste årtier.

Det er et spor denne regering vil arbejde videre i. Vi vil ikke lade stå til. Tværtimod. Vi vil sigte og stile højt. Vi er en reformregering.

Vi har vigtige prioriteter i forhold til sikkerhed, forsvar, skat, grøn omstilling og velfærd.

Vi skal ruste os, så Danmark også i fremtiden kan stå stærkt og stabilt gennem svære tider.

Tak for ordet.